

Αθήνα, 6-3-1997

Συνομιλίες διάρκειας δύο ωρών είχε σήμερα στις 19.00, στο Μέγαρο Μαξίμου, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης με τον προεδρεύοντα του Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Υπουργό Εξωτερικών της Ολλανδίας Χανς Βαν Μίρλο. Στις συνομιλίες μετείχαν επίσης από ελληνικής πλευράς ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, ο Υφυπουργός Εξωτερικών Γιάννος Κρανιδιώτης, ο Διευθυντής του διπλωματικού γραφείου του Πρωθυπουργού πρέσβης Δημήτρης Καραϊτίδης και ο Σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης.

Με το πέρας των συνομιλιών, ο Πρωθυπουργός και ο προεδρεύων του Συμβουλίου ΥΠ.ΕΞ. της Ε.Ε. προέβησαν σε δηλώσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις δημοσιογράφων.

ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, με τον προεδρεύοντα του Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών της Ε.Ε. Υπουργό Εξωτερικών της Ολλανδίας Χανς Βαν Μίρλο είχαμε μία πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση. Κύριο σημείο της συζήτησης αυτής ήταν οι εξελίξεις στην Αλβανία. Ο κ. Βαν Μίρλο πρόκειται να επισκεφθεί αύριο (7-3) τα Τίρανα.

- Είμαστε σύμφωνοι σε όλα τα σημεία σε σχέση με ποιες θα πρέπει να είναι οι ενέργειες της Ε.Ε. προκειμένου να επηρεασθούν οι εξελίξεις στην Αλβανία προς θετική κατεύθυνση. Είμαστε σύμφωνοι πως έχει ιδιαίτερη σημασία να προχωρήσει η διαδικασία εκδημοκρατισμού και πολιτικής αντιμετώπισης των προβλημάτων. Η λύση δεν μπορεί να προέλθει από τη χρήση βίας. Η χρήση βίας θα οδηγήσει σε πολύ αρνητικά αποτελέσματα. Η λύση μόνο πολιτική μπορεί να είναι.
- Είμαστε επίσης σύμφωνοι πως η Αλβανία πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στα ανθρώπινα δικαιώματα και στα δικαιώματα της μειονότητας.
- Ο κ. Βαν Μίρλο πρόκειται να συναντηθεί με τον κ. Μπερίσα και με την Αλβανική Κυβέρνηση. Πρόκειται επίσης να συναντήσει τους εκπροσώπους της Αλβανικής Αντιπολίτευσης.
- Η άποψή μας είναι ότι πρέπει να υπάρξει ένας διάλογος ανάμεσα στην Κυβέρνηση και στην Αντιπολίτευση. Ο διάλογος αυτός ήδη ξεκίνησε, όπως γνωρίζετε. Και πρέπει να βρεθεί μια λύση κοινά αποδεκτή. Υπάρχουν ιδέες σχετικά με το πλαίσιο και τις διαδικασίες οι οποίες θα πρέπει να εφαρμοσθούν. Θα συζητηθούν εκεί. Ο δικός μας σκοπός είναι να υπάρξει μια εξέλιξη προς περισσότερη Δημοκρατία, μια εξέλιξη η οποία θα έχει την κοινή αποδοχή όλων.
- Συζητήσαμε επίσης το θέμα της ανθρωπιστικής βοήθειας προς την Αλβανία. Θα πρέπει να υπάρξουν διαδικασίες, ώστε να υλοποιηθεί η δυνατότητα της Ε.Ε. και των χωρών-μελών να βοηθήσουν τους ανθρώπους που ζουν εκεί, υποφέρουν, πεινούν ή έχουν άλλα προβλήματα.
- Συζητήσαμε ακόμη το πρόβλημα της γενικότερης οικονομικής βοήθειας. Πρέπει να υπάρξει μια τέτοια γενικότερη οικονομική βοήθεια, η οποία όμως να συναρτάται με τις εξελίξεις ώστε να αποδώσει.

- Συζητήσαμε και το θέμα της αποστολής του Ειδικού Απεσταλμένου του ΟΑΣΕ κ. Φραντς Βρανίτσκι. Πιστεύουμε ότι η αποστολή αυτή θα είναι χρήσιμη και θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Εμείς, οι χώρες της Ε.Ε., στηρίζουμε κάθε προσπάθεια για να υπάρξει μια δημοκρατική Αλβανία, αλλά αυτό σημαίνει ότι και από πλευράς της Αλβανικής Κυβέρνησης και των αλβανικών πολιτικών δυνάμεων θα πρέπει να υπάρξει μια προσπάθεια να βρεθούν κοινά αποδεκτές λύσεις.
- Συζητήσαμε επίσης με τον κ. Βαν Μίρλο τα θέματα τα οποία θα απασχολήσουν το προσεχές άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Εξωτερικών στην Ολλανδία. Είναι θέματα τα οποία αφορούν και τις σχέσεις της Ε.Ε. με την Τουρκία.
- Τέλος, αναφερθήκαμε και στις εξελίξεις σε σχέση με το Κυπριακό πρόβλημα.
- Η συζήτηση αυτή –επαναλαμβανών– βοήθησε πολύ στο να υπάρξει συνέχεια και κοινή άποψη στην κινητοποίηση για ν' αντιμετωπισθούν τα προβλήματα στην Αλβανία. Είμαστε αισιόδοξοι ότι η Ε.Ε. θα παίξει ένα σημαντικό ρόλο. Και είμαστε αισιόδοξοι ότι ο σημαντικός αυτός ρόλος θα αποδώσει σύντομα αποτελέσματα.

(Ανεπίσημη μετάφραση)

BAN MIRLO: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, βρίσκομαι εδώ υπό την ιδιότητά μου ως προέδρου του Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό να συζητήσω με τον Έλληνα Πρωθυπουργό την τωρινή κρίση στην Αλβανία.

- Πριν από τρεις μέρες, σκέφθηκα ότι είχε έρθει πλέον η στιγμή να αναλάβει δράση η Ε.Ε. για το θέμα αυτό, γιατί συνήθως η Ε.Ε. παρεμβαίνει με κάποια καθυστέρηση και ορισμένες φορές με υπερβολική καθυστέρηση σε παρόμοιες περιπτώσεις. Ίσως, αυτή τη φορά, να μας δοθεί μια ευκαιρία να ενεργήσουμε και να δράσουμε έγκαιρα. Σκέφθηκα λοιπόν πως ήταν σκόπιμο να ζητήσω από τον Ιταλό και τον Έλληνα συνάδελφό μου να με ενημερώσουν, να μου πουν τις απόψεις τους για το πώς βλέπουν τα πράγματα, τις πρόσφατες εξελίξεις στην Αλβανία, διότι η Ιταλία και η Ελλάδα είναι δύο χώρες οι οποίες είναι άμεσα ενδιαφερόμενες και παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την εξέλιξη αυτής της κρίσης.
- Είναι σημαντικό, ζωτικό για την Ευρώπη στο σύνολό της να τεθεί υπό έλεγχο αυτή η κρίση και να βρεθεί ένα κατάλληλο πλαίσιο, ώστε να ξεκινήσουν συζητήσεις οι οποίες θα οδηγήσουν σε μία λύση του προβλήματος.
- Ο Πρόεδρος της Αλβανίας δήλωσε ότι η χώρα του αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη βοήθεια την οποία μπορεί να παράσχει η Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Δεν πρόκειται να επαναλάβω αυτά τα οποία είπε ο Έλληνας Πρωθυπουργός. Απλώς θα σας πω κι εγώ πως συμφωνήσαμε σε ό,τι αφορά τη γραμμή η οποία πρέπει να ακολουθηθεί, χωρίς να υπεισέλθω στις λεπτομέρειες της ακολουθητέας πορείας, διότι πρέπει πρώτα να συναντηθώ με τον Αλβανό Πρόεδρο και να του μεταφέρω αύριο τις θέσεις και τις απόψεις μας.
- Πιστεύουμε, πάντως, πως υπάρχει δυνατότητα να βρεθεί μια λύση, διότι επ' αυτού έχουν συμφωνήσει όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Δεν υπάρχουν στις θέσεις τους, για το θέμα αυτό, καθόλου αποκλίσεις και αυτό είναι θετικό.
- Η Αλβανική Κυβέρνηση πρέπει –και είναι σημαντικό αυτό– να αποφύγει οποιαδήποτε χρήση βίας, να ξεκινήσει συνομιλίες με την Αντιπολίτευση το συντομότερο δυνατό. Και θα ήταν προτιμότερο κάτι τέτοιο να ξεκινήσει αμέσως, ώστε να προωθηθεί μια λύση του προβλήματος.
- Επίσης είναι σημαντικό να έχουμε επαφές με τη Διεθνή Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για να δούμε πώς είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί αυτό το πρό-

βλημα των πυραμίδων, διότι πρέπει να βρεθεί, όπως είπαμε, το συντομότερο δυνατό μια λύση σε όλα αυτά τα προβλήματα.

- Επίσης, συζητήσαμε με τον Έλληνα Πρωθυπουργό και το θέμα της αποστολής του ειδικού απεσταλμένου του ΟΑΣΕ κ. Φραντς Βρανίτσκι στην Αλβανία. Ο κ. Μπερίσα έχει δεχθεί να προσκαλέσει την αποστολή αυτή με επικεφαλής τον κ. Βρανίτσκι. Θα το συζητήσω και αυτό μαζί του αύριο, διότι πιστεύουμε ότι ο ΟΑΣΕ μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο, ώστε να διεξαχθούν σύντομα εκλογές στην Αλβανία. Είναι κάτι το οποίο δέχεται να συζητήσει ο Αλβανός Πρόεδρος. Μιλάνε όλοι στην Αλβανία για εκλογές, για το ενδεχόμενο εκλογών. Ο ΟΑΣΕ έχει μακρά πείρα από την εποπτεία και την παρακολούθηση εκλογών. Θα του ζητήσουμε εφ' όσον υπάρξει τέτοια περίπτωση, να αναλάβει σχετική δράση.

Αυτά είχα να σας πω. Πηγαίνω αύριο στην Αλβανία με την πεποίθηση ότι από τις συναντήσεις μου θα προκύψει κάτι θετικό για την αντιμετώπιση της παρούσας κρίσης.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Η κρίση στην Αλβανία ξέσπασε το περασμένο Σάββατο. Εσείς, κ. Υπουργέ των Εξωτερικών, πηγαίνετε μόλις αύριο στην Αλβανία. Πού οφείλεται αυτή η καθυστέρηση; Οφείλεται στην Ολλανδική Προεδρία ή οφείλεται σε διαφωνίες μεταξύ των εταίρων στους κόλπους της Ε.Ε.;*

ΣΗΜΙΤΗΣ: Να μου επιτρέψετε να παρέμβω και να σας πω πρώτα απ' όλα, ότι δεν θεωρώ εγώ, την ενέργεια αυτή στο επίπεδο της Ε.Ε. ως καθυστερημένη. Πιστεύουμε ότι η Ε.Ε. σ' αυτή την περίπτωση ενήργησε πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι άλλες φορές. Η κρίση στην Αλβανία δεν είχε πάρει αυτή τη μορφή της ένοπλης εξέγερσης, από το περασμένο Σάββατο, σ' αυτή την έκταση. Λοιπόν, πιστεύω ότι πρέπει να δούμε θετικά αυτή την ενέργεια της Ε.Ε., ότι η Ε.Ε. κινητοποιήθηκε, ότι τα όργανά της συνεδρίασαν. Και έχει πλέον δρομολογηθεί μια διαδικασία, η οποία θα αποφέρει αποτελέσματα.

- Όσον αφορά την επίσκεψη από πλευράς Ελλάδος στην Αλβανία, ο κ. Κρανιδιώτης θα πάει το Σάββατο (8-3) στα Τίρανα. Αυτό είναι –πιστεύουμε– και σημαντικό και σωστό. Και σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να τηρηθεί αυτή τη στιγμή η σχέση μας με την Αλβανία.

ΒΑΝ ΜΙΡΛΟ: Επιτρέψατέ μου να προσθέσω και εγώ ότι δεν υπήρξαν διαφορές απόψεων μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. Αυτό που επιθυμούσαν οι εταίροι είναι να υπάρξει μια συζήτηση μεταξύ εμπειρογνομώνων επί του θέματος, τι μπορεί να πράξει η Ευρώπη και αυτό τελείωσε σήμερα. Και εγώ είμαι καθ' οδόν προς την Αλβανία. Και όπως είπε ο κ. Πρωθυπουργός, πιστεύω ότι ενεργήσαμε έγκαιρα. Εάν ενεργούσαμε μερικές μέρες ενωρίτερα, δεν θα ήταν η κατάλληλη στιγμή, όπως τώρα, που κάτι μπορεί να γίνει.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Κατά τις συνομιλίες σας, συζητήθηκε το ενδεχόμενο να πραγματοποιηθεί μια συνάντηση των εκπροσώπων των αλβανικών κομμάτων...*

ΣΗΜΙΤΗΣ: Η Ελλάδα είχε προτείνει παλαιότερα μια τέτοια συνάντηση εδώ στην Αθήνα. Δεν πραγματοποιήθηκε. Δεν αποκλείεται να πραγματοποιηθεί στο μέλλον. Ο κ. Βαν Μίρλο θα εξετάσει επιτόπου όλες τις δυνατότητες συνεννόησης και θα υπάρξουν ίσως αποφάσεις σ' αυτή την κατεύθυνση. Η παρουσία του εκεί θα συμβάλει οπωσδήποτε στο διάλογο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ο κ. Μπερίσα αρνιόταν το σχηματισμό κυβέρνησης κοινής αποδοχής και τη διεξαγωγή πρόωρων εκλογών. Πώς θα πείσει η Ε.Ε. προς αυτή την κατεύθυνση;

BAN ΜΙΡΛΟ: Όλα τα ζητήματα για μια πιθανή πολιτική λύση διακυβεύονται αύριο. Δεν συμφωνώ μαζί σας ότι ο Πρόεδρος δεν σημείωσε την πιθανότητα εκλογών. Το έπραξε. Υπήρξε διαφωνία του ως προς το χρόνο των εκλογών. Θέλω να επαναλάβω: όλες οι πτυχές, όλες οι δυνατότητες που θα αποτελούσαν μέρος μιας πολιτικής λύσης εντάσσονται στην αυριανή «ατζέντα» των συνομιλιών.

ΣΗΜΙΤΗΣ: Για την ακρίβεια, θα μου επιτρέψετε να προσθέσω και εγώ ότι στην τηλεφωνική συνομιλία που είχα με τον κ. Μπερίσα, ο κ. Μπερίσα μου είπε ότι έχει προτείνει στην Αντιπολίτευση τη διεξαγωγή εκλογών. Υπάρχει, όμως, διαφωνία ως προς το χρόνο, όπως ακριβώς είπε ο κ. Βαν Μίρλο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Για πότε, κ. Πρόεδρε, σας είπε ότι έχει προτείνει εκλογές;

ΣΗΜΙΤΗΣ: Μου είπε ότι έχει προτείνει στην Αντιπολίτευση εκλογές. Έχει προτείνει τώρα εκλογές, σε 45 μέρες.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, πώς αξιολογεί η Ελληνική Κυβέρνηση την επιστολή Τσιλέρ; Και επίσης, πώς αξιολογεί την επιστολή αυτή η Ολλανδική Προεδρία;

ΣΗΜΙΤΗΣ: Η επιστολή της κ. Τσιλέρ απευθύνεται στον κ. Βαν Μίρλο. Ο κ. Βαν Μίρλο έχει κοινοποιήσει την επιστολή της κ. Τσιλέρ στους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών-μελών. Το θέμα βρίσκεται υπό συζήτηση.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Η Ελληνική Κυβέρνηση έχει κάνει επαφές και με άλλους πολιτικούς σχηματισμούς στην Αλβανία ή μόνο με τον κ. Μπερίσα; Και μια δεύτερη ερώτηση: Λόγω της ανεξέλεγκτης κατάστασης που επικρατεί σε ορισμένες περιοχές της νότιας Αλβανίας, πώς είναι δυνατόν να προστατευθεί η ελληνική μειονότητα; (Οι ερωτήσεις δεν ακούγονται ευκρινώς)

ΣΗΜΙΤΗΣ: Ως προς την πρώτη ερώτηση: Εμείς δεν βρισκόμαστε μόνο σε συνεννόηση με τον κ. Μπερίσα. Είχαμε και επαφή με το Σοσιαλιστικό Κόμμα και συζητήσαμε τις εξελίξεις με το Σοσιαλιστικό Κόμμα. Και ο κ. Βαν Μίρλο πρόκειται να συζητήσει με όλες τις δυνάμεις της Αντιπολίτευσης το πρόβλημα. Ελπίδα μας και πίστη μας είναι ότι αν υπάρξει μια γενική συμφωνία, τότε και αυτοί οι οποίοι έχουν εξεγερθεί και έχουν τα όπλα, δεν θα μπορεί να συνεχίσουν σ' αυτή την πορεία, αλλά θα δεχθούν κι αυτοί την αποδεκτή απ' όλα τα πολιτικά κόμματα λύση.

- Ως προς τη δεύτερη ερώτηση: Ο κύριος τρόπος προστασίας της ελληνικής μειονότητας είναι οι πολιτικές διαδικασίες οι οποίες αποτρέπουν τις αναμετρήσεις και τις αιματοχυσίες. Ο κύριος τρόπος είναι η διεθνής κοινότητα και ιδίως η Ε.Ε. να συμβάλουν στο να ξεπεραστούν τα πολιτικά και οικονομικά προβλήματα. Να δουν στην Αλβανία όλοι οι υπεύθυνοι ότι με τη βοήθεια της Ε.Ε. είναι ανοιχτός ο δρόμος της συνεργασίας. Και αυτό ακριβώς επιδιώκει ο κ. Βαν Μίρλο και γι' αυτό εμείς στηρίζουμε με κάθε τρόπο την προσπάθειά του.

BAN ΜΙΡΛΟ: Όπως ίσως αντιλαμβάνεσθε, δεν είναι δυνατόν για την Ε.Ε. να επιβάλει οτιδήποτε στην Αλβανία. Αυτό το οποίο μπορεί να κάνει είναι να συμβάλει, να βοηθή-

σει την Αλβανία να επιλύσει το πρόβλημα, εφ' όσον υπάρχει επιθυμία, διάθεση για την επίλυση του προβλήματος από πλευράς Αλβανίας.

- Αυτό που είναι θετικό είναι ότι η Κυβέρνηση και ο Πρόεδρος με τον οποίο είχα χθες αλληπάλληλες τηλεφωνικές συνομιλίες, όταν του έθεσα το ερώτημα κατά πόσον υπάρχει πρόβλημα για τη μειονότητα, μου απάντησε με σαφήνεια ότι δεν υπάρχει τέτοιο πρόβλημα. Κι αυτό είναι πάρα πολύ θετικό. Διότι όταν μια κρίση επικεντρώνεται σε μια μειονότητα παίρνει άλλη διάσταση και αποκτά άλλη σοβαρότητα. Χαίρομαι λοιπόν γιατί δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή τέτοιο πρόβλημα, δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Βεβαίως, αντιλαμβάνομαι την ανάγκη και την επιθυμία της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ελλάδας να επαγρυπνούν, αλλά σας λέω ότι αυτή τη στιγμή τέτοιο πρόβλημα δεν υφίσταται.

ΣΗΜΙΤΗΣ-BAN ΜΙΡΛΟ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.
